

УДК 330.341.1:656.2

*Валерій Ільчук, Ірина Садчикова***СТРАТЕГІЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЦЬ
У ПІДВИЩЕННІ ЇХ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ НА РИНКУ
ТРАНСПОРТНИХ ПОСЛУГ***Валерий Ильчук, Ирина Садчикова***СТРАТЕГИЯ ИННОВАЦИОННО-ИНВЕСТИЦИОННОГО РАЗВИТИЯ
ЖЕЛЕЗНЫХ ДОРОГ В ПОВЫШЕНИИ ИХ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ
НА РЫНКЕ ТРАНСПОРТНЫХ УСЛУГ***Valerii Ilchuk, Iryna Sadchykova***STRATEGY OF INNOVATION AND INVESTMENT IN RAILWAYS TO IMPROVE
THEIR COMPETITIVENESS IN THE MARKET OF TRANSPORT SERVICES**

Обґрунтована необхідність розробки та реалізації стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту, що спрямована на інноваційне оновлення основних засобів залізниць з метою підвищення їх конкурентоспроможності на ринку транспортних послуг. Відзначена значущість залізничного транспорту як провідної ланки транспортної системи, розвиток якої забезпечує статус України як великої транзитної держави.

Доведена необхідність активізації інноваційного розвитку базових галузей економіки, зокрема залізничного транспорту, як умови подолання технологічного відставання України від розвинених країн світу. Визначено місце інноваційного розвитку залізниць у системі національних інноваційних пріоритетів та розглянуті умови підвищення інноваційності транспортного сектору економіки України. Визначена роль науково-технічного потенціалу в досягненні технологічного прориву в базових галузях вітчизняного виробництва, зокрема в транспортному секторі, як умови виходу України на шлях сталого економічного розвитку.

Ключові слова: інноваційно-інвестиційний розвиток, сталий розвиток, залізниця, ринок транспортних послуг, конкурентоспроможність, науково-технічний потенціал, транспортний сектор України, стратегія.

Рис.: 1. Бібл.: 7.

Обоснована необходимость разработки и реализации стратегии инновационно-инвестиционного развития железнодорожного транспорта, которая направлена на инновационное обновление основных средств железных дорог с целью повышения их конкурентоспособности на рынке транспортных услуг. Отмечена значимость железнодорожного транспорта как ведущего звена транспортной системы, развитие которой обеспечивает статус Украины как крупной транзитной страны. Доказана необходимость активизации инновационного развития базовых отраслей экономики, в частности железнодорожного транспорта, как условия преодоления технологического отставания Украины от развитых стран мира. Определено место инновационного развития железных дорог в системе национальных инновационных приоритетов и рассмотрены условия повышения инновационности транспортного сектора экономики Украины. Определена роль научно-технического потенциала в достижении технологического прорыва в базовых отраслях отечественного производства, в частности в транспортном секторе, как условия выхода Украины на путь устойчивого экономического развития.

Ключевые слова: инновационно-инвестиционное развитие, устойчивое развитие, железная дорога, рынок транспортных услуг, конкурентоспособность, научно-технический потенциал, транспортный сектор Украины, стратегия.

Рис.: 1. Библ.: 7.

The necessity of developing and implementing the strategy of the innovative and investment development of the railway transport, which is aimed at innovative renewal of fixed assets of the railways in order to improve their competitiveness on the market of transport services has been grounded in the article. The importance of the railway transport as a leading transport system management, development of which provides the status of Ukraine as a major transit country was emphasized. The necessity of the innovative development activation of the basic industries, in particular, the railway transport, as a condition for overcoming the technological lag of Ukraine from the developed countries was proved. The place of innovative development of the railways in the system of the national innovation priorities was defined, the conditions of increasing the innovating ability of the transport sector of the economy of Ukraine were considered. The role of the scientific and technological potential to achieve a technological breakthrough in the basic branches of the domestic production, in particular in the transport sector, as the conditions of the entry of Ukraine on the path of sustainable economic development was shown.

Key words: innovative and investment development, sustainable development, railway transport services market, competitiveness, scientific and technological potential, Ukraine's transport sector, strategy.

*Fig.: 1. Bibl.: 7.***JEL Classification:** O 14; R 40; R 41; R 49

Постановка проблеми. В умовах посилення євроінтеграційних процесів вихід з кризи базових галузей національної економіки, зокрема транспортної, особливо її провідної ланки – залізничного транспорту, як інтегруючого інструменту в системі міжнародних торгово-економічних відносин має надзвичайне велике значення. Негативні тенденції, які

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

простежуються у процесі функціонування залізничного транспорту, що обумовлені моральним та фізичним зносом основних засобів залізниць, створюють загрозу економічній безпеці країни і можуть призвести до нової системної кризи. Тому актуальним на сьогодні є пошук шляхів вирішення проблем інноваційного оновлення основних засобів залізниць, розробки теоретичних основ, методологічної бази та організаційно-економічних механізмів, спрямованих на відродження транспортної системи України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема відродження та інноваційного оновлення транспортної галузі, у тому числі залізничного транспорту, присвятили свої праці відомі вчені: Т. Я. Аксьонов, О. О. Бакаєв, М. Н. Бідняк, В. М. Гурнак, В. М. Загорулько, Е. Г. Ейтутіс, В. Г. Коба, М. І. Котлубай, Ю. Ф. Кулаєв, М. В. Макаренко, В. В. Мова, В. Т. Осипов, Є. М. Сич, Ю. М. Цветов, В. Г. Чекаловець, В. Г. Шинкаренко, В. І. Щелкунов та ін., які зробили вагомий внесок у розвиток економіки транспорту, у становлення теоретичних засад інноваційного оновлення матеріально-технічної бази транспортних підприємств.

Виділення не вирішених раніш частин загальної проблеми. Проте на сьогодні невирішеними залишаються проблеми, які стосуються розробки схем та механізмів активізації інноваційно-інвестиційної діяльності, пошуку засобів реалізації стратегії, спрямованої на впровадження інноваційної моделі розвитку залізничного транспорту, підвищення його конкурентоспроможності на ринку транспортних послуг.

Мета статті. Метою статті є пошук нових рішень щодо реалізації стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту та можливостей підвищення конкурентоспроможності залізниць на ринку транспортних послуг.

Виклад основного матеріалу. Вирішення нагальних проблем технологічного переоснащення залізничного транспорту, підвищення конкурентоспроможності залізниць на ринку транспортних послуг потребує прискорення інноваційно-інвестиційних процесів, розроблення та реалізації стратегії їх інноваційно-інвестиційного розвитку.

Необхідність прискорення інноваційно-інвестиційних процесів на залізничному транспорті, пояснюється тим, що світова наука в результаті інтенсифікації наукових досліджень і розробок стоїть на порозі нових відкриттів, здатних забезпечити розробку проривних технологій у базових галузях економіки, зокрема в транспортній сфері, які здатні якісно змінити матеріально-технічну базу транспортного виробництва та транспортні технології, забезпечивши нову якість транспортних послуг. Посилення інтеграційних процесів у науково-технологічній, виробничій, інвестиційній та збутовій сферах, що забезпечується за умов ефективного функціонування інноваційно-інвестиційної системи галузі, сприяє прискоренню циклу розроблення кінцевого інноваційного продукту і до мінімуму скорочує час від виникнення технологічної ідеї і до реалізації інноваційної технології або продукту на ринку.

Виходячи з національних пріоритетів розвитку України як потужної транзитної держави, важливу роль відіграє державна підтримка інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту, що може бути каталізатором технологічного оновлення залізниць за рахунок цільового фінансування наукових досліджень та розробок, створення спеціального режиму інвестиційної діяльності, запровадження певних податкових пільг машинобудівним підприємствам, продукція яких спрямовується на оновлення матеріально-технічної бази залізниць (рухомого складу, об'єктів транспортної інфраструктури і т. ін.).

Провідна роль у розвитку інноваційно-інвестиційних процесів на транспорті має відводитись комерціалізації інновацій, що дозволить активізувати діяльність науковців у створенні нової техніки та технологій, спрямованих на інноваційне оновлення основних засобів залізничного транспорту.

Розвиток інноваційного бізнесу у транспортній галузі, активізація процесів транспорту технологій має стати суттєвим стимулом реалізації технологічних досягнень науковців у прискоренні технологічного оновлення залізничного транспорту.

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Необхідність розробки і реалізації стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту викликана нагальною потребою підвищення конкурентоспроможності залізниць на ринку транспортних послуг, підвищення ефективності функціонування міжнародних транспортних коридорів, вирішення проблем подолання технологічного відставання транспортної галузі України від транспорту європейських країн.

Для подолання технологічного відставання залізничного транспорту необхідно докласти максимум зусиль для термінового вирішення техніко-технологічних проблем у сферах впровадження високошвидкісних перевезень, інформаційно-комунікаційних систем, сервісного обслуговування і т. ін.

Одним із головних завдань розвитку залізничного транспорту є подальша адаптація залізниць до ринкових умов господарювання.

Для утримування своїх конкурентних позицій відносно інших видів транспорту, особливо автомобільного, залізницям необхідно розширити і підвищити якість транспортних та супутніх їм послуг.

Виходячи з того, що конкурентоспроможність залізничного транспорту визначається швидкістю перевезень, рівнем сервісного обслуговування, комплексністю самої транспортної послуги та вартістю її надання, необхідно розробити необхідні заходи щодо розширення асортименту послуг, впровадження нових технологій обслуговування, гнучкої цінової політики.

Головна проблема підвищення конкурентоспроможності залізниць стосується забезпечення швидкісних перевезень, що є головним завданням транспортної політики галузі. Це пов'язано як з модернізацією залізничних ліній, так і зі створенням нового рухомого складу та об'єктів інфраструктури. Перспектива підвищення швидкості руху до 180÷250 км/год пов'язана з дотриманням жорстких вимог щодо якості колії та колійних робіт. Високошвидкісний рух на залізницях – це нова якість транспортного обслуговування, досягнення якої постає перед проблемами докорінного переоснащення вагонного і локомотивного парку, колійної інфраструктури, систем централізації, автоблокування, енергопостачання тощо.

Масштабність завдань та необхідність великих капіталовкладень, пов'язаних з вирішенням вказаних проблем, визначають необхідність розробки та реалізації стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку галузі, спрямованої на подолання технологічного відставання залізничного транспорту від рівня експлуатаційних можливостей залізниць у розвинених країнах світу.

Для залізниць нагальними питаннями є підвищення якості транспортного обслуговування за рахунок розширення асортименту додаткових послуг та впровадження нових технологій у перевізний процес. Особливу перспективу має впровадження комплексних (сконцентрованих) технологій, що забезпечує оптимальні експлуатаційні показники та високу конкурентоспроможність залізниць на ринку транспортних послуг. До концентрованих технологій належать інтермодальні перевезення, орієнтовані на ринкову кооперацію різних видів транспорту. Комплексні технології створюються за принципами логістики, де у транспортний ланцюг раціонально включаються всі необхідні ланки, які забезпечують високоефективний процес перевезень.

Загальнодержавні пріоритети технологічного переоснащення залізничного транспорту мають реалізовуватись у межах галузевої інноваційно-інвестиційної системи, як інструменту втілення стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку.

Держава має бути зацікавлена у становленні та розвитку галузевої інноваційно-інвестиційної системи та сприяти її функціонуванню завдяки впровадженню таких заходів [1]:

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

– посилення складових інноваційної підсистеми інноваційно-інвестиційної системи, а саме: науково-дослідної, інноваційно-впровадницької та виробничо-технологічної, що складає основу інноваційного розвитку;

– посилення функціональних можливостей складових інвестиційної підсистеми, що відображається у формах реального та фінансового інвестування;

– удосконалення управлінської підсистеми як координуючого органу, який визначає технологічні пріоритети та забезпечує узгоджену взаємодію інноваційної та інвестиційної підсистем;

– прискорення процесів становлення у межах інноваційно-інвестиційної системи інноваційних вертикально-інтегрованих структур (інноваційних центрів, технопарків, технополісів і т. ін.) та горизонтально-інтегрованих (технологічних, інноваційно-технологічних та інших кластерів).

Практична реалізація інноваційно-інвестиційної стратегії розвитку залізничного транспорту залежить від економічної зацікавленості його суб'єктів, розвиненості їх взаємозв'язків і стосунків, які ґрунтуються на комерційних засадах, спільних бізнес-інтересах, які поглиблюються з розвитком ринкових умов господарювання.

З розвитком ринкових відносин за державою залишається розробка та реалізація комплексу правових та організаційно-економічних заходів для поліпшення інвестиційного клімату в галузі, створення сприятливих умов для інноваційно-інвестиційної діяльності. В першу чергу це стосується податкової, митної, зовнішньоекономічної та антимонопольної політики, яка спрямовується на стимулювання інноваційних процесів. Умови успішної реалізації стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту мають охоплювати певні важливі заходи і забезпечувати системний підхід до вирішення проблем техніко-технологічного оновлення основних засобів залізниць (рис.).

Рис. Умови успішної реалізації стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Реалізація стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту можлива за умов системного підходу, за якого враховується сукупність взаємопов'язаних факторів, що визначають результативність цієї стратегії.

Однією з головних умов реалізації стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку є організаційне забезпечення, яке сприяє формуванню відповідних структур, які беруть на себе функції, що стосуються формування інноваційних рішень, створення інноваційних об'єктів, їх комерційна реалізація тощо.

Реалізація стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку повинна передбачати розробку заходів, щодо фінансової підтримки та фінансово-економічного стимулювання інноваційного підприємництва та механізмів його реалізації.

Інформаційно-комунікаційне забезпечення реалізації стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту дозволяє в єдиному інформаційному просторі відслідковувати етапи створення нової техніки та технології з моменту генерації інноваційних ідей, проведення НДДКР і закінчуючи етапом комерційної реалізації, що суттєво прискорює технологічне оновлення основних засобів залізниць.

Підвищення інвестиційної, інноваційної та технологічної безпеки передбачає впровадження заходів щодо спроможності здійснювати фінансові накопичення та капітальні вкладення в тих обсягах, які необхідні для інноваційно-інвестиційного розвитку, а також простежувати допустиме співвідношення вітчизняних та іноземних інвестицій.

Інноваційно-технологічна безпека означає відсутність технологічної залежності розвитку вітчизняної техніки та технологій від іноземних розробників. Основою інноваційного зростання, досягнення нових технологічних здобутків має стати вітчизняна наука, власні дослідження та розробки.

Реалізація стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку пов'язана з мінімізацією ризиків, які притаманні інноваційним та інвестиційним процесам. Ризики є однією із причин, що гальмує високотехнологічний бізнес, а разом з тим інноваційно-інвестиційний розвиток галузі. В Україні здійснюються тільки перші кроки з розробки та впровадження механізмів страхування ризиків, які пов'язані зі створенням, використанням та обігом об'єктів інтелектуальної власності та результатів науково-інноваційної діяльності.

Найбільш вразливими стосовно ризиків є інвестори, які використовують власні кошти на проведення наукових досліджень, створення та впровадження інновацій. Найбільш складним для потенційних інвесторів є страхування фінансових ризиків, що є одним із малодосліджених та найменш розповсюдженим видом страхування не тільки у вітчизняній, але й у світовій практиці, оскільки вимагає проведення надзвичайно ретельної перевірки всього інноваційного бізнесу у зв'язку із необхідністю оцінки ризику з певного виду страхування.

Реалізація стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту спрямована на формування і впровадження концепції та програм розвитку матеріально-технічної бази залізниць, розробку та створення принципово нових зразків рухомого складу та об'єктів інфраструктури, дослідження фундаментальних проблем переоснащення залізниць на новій технологічній базі. З погляду підвищення конкурентоспроможності залізниць перспективним слід вважати розвиток наукових засад створення техніко-технологічного потенціалу з розробки високошвидкісного рухомого складу та відповідної інфраструктури, що забезпечують підвищені експлуатаційні характеристики залізниць.

Сприятливий інвестиційний клімат у межах кластерного утворення, створення спільного інформаційного простору в свою чергу прискорює технологічні зрушення і наближує вирішення проблем інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту. Можливість технологічного прориву на залізничному транспорті залежить від

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

науково-технологічного потенціалу, рівня наукових досліджень та розробок що проводяться в галузі, а також від відповідного інвестиційного забезпечення.

Практична реалізація стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту визначається комплексом факторів, а саме:

- посиленням наукової складової інновацій, що передбачає наявність висококваліфікованих спеціалістів та доступ до сучасної інфраструктури наукових досліджень;
- наявністю конкурентоспроможного середовища у науковій сфері як стимулу для проведення на високому рівні наукових досліджень та розробок;
- інтеграцією та кооперацією науково-дослідних, дослідно-конструкторських установ та інноваційно-активних підприємств для ефективного вирішення інноваційно-технологічних проблем галузі;
- чіткою реакцією на нагальні потреби як національного, так і міжнародного ринків транспортних послуг;
- розробкою нових дієвих схем та механізмів інвестиційного забезпечення інновацій, впровадженням нових інвестиційних технологій;
- розробкою заходів щодо мінімізації ризиків інноваційно-інвестиційної діяльності на залізничному транспорті;
- створенням сприятливого інвестиційного клімату для розробки і впровадження результатів наукових досліджень та розробок, а також застосуванням механізмів стимулювання та підтримки інноваційно-інвестиційної діяльності;
- стимулюванням академічної науки, розвитком фундаментальних досліджень, створенням умов для розширення зв'язків між інститутами Академії наук України і виробництвом з метою сприяння впровадженню результатів фундаментальних та прикладних досліджень на підприємствах залізничного транспорту;
- визначенням галузевих науково-технологічних пріоритетів та створенням сприятливих умов для активізації інноваційно-інвестиційної діяльності, спрямованої на підвищення технологічних можливостей залізничного транспорту, підвищення його конкурентоспроможності на ринку транспортних послуг.

Пріоритетність науки в інноваційних розробках, її провідна роль в інноваційному оновленні матеріально-технічної бази залізничного транспорту посилює значущість економіки знань, стимулює залучення до наукових досліджень і розробок вузівську науку.

Слід активізувати створення науково-інноваційних центрів та галузевих науково-дослідних інститутів, проектних та проектно-конструкторських бюро з метою організації та проведення на належному рівні науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, забезпечення трансферу технологій.

Слід сприяти створенню нових наукових колективів, творчих груп раціоналізаторів та винахідників, залученню висококваліфікованих спеціалістів до участі в інноваційній діяльності. Використовуючи саме вітчизняний науково-технологічний потенціал, забезпечивши належне фінансування наукових досліджень і розробок, стимулювання праці вчених та науковців всіх рівнів, можна подолати технологічне відставання та вийти на лідируючі позиції у сфері транспортних технологій.

Інноваційно-інвестиційний розвиток залізничного транспорту має забезпечити розбудову національної мережі міжнародних транспортних коридорів, технічне оновлення рухомого складу, створення європейського рівня системи сервісного обслуговування пасажирів, впровадження інформаційних технологій, запровадження сучасних засобів зв'язку, впровадження прогресивних технологій перевезень, удосконалення нормативно-правової бази транспортно-дорожнього комплексу та приведення її у відповідність до вимог Європейського Союзу. Реалізація стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку залізничного транспорту стикається з певними загальнонаціональними проблема-

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

ми, вирішення яких є першочерговим завданням на шляху до технологічного розвитку національних транспортних систем.

Основними із них є такі:

- недопустимо низький рівень фінансування вітчизняної науки;
- низький обсяг вітчизняної високотехнологічної продукції як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках;
- домінування в економіці країни сировинних галузей і галузей з низьким рівнем обробки кінцевого продукту;
- незадовільний стан виробничого апарату в більшості галузей, зумовлений моральним та фізичним зносом основних засобів;
- низька інноваційна активність більшості підприємств реального сектору економіки;
- відсутність відпрацьованих ефективних схем залучення капіталу як для реального, так і фінансового інвестування;
- недосконалість нормативно-правової бази інноваційно-інвестиційної діяльності та відсутність законодавчого механізму захисту інтелектуальної власності.

Вирішення вказаних вище проблем дозволить провідним галузям національної економіки, зокрема залізничному транспорту, вийти на траєкторію інноваційного оновлення, реалізуючи інноваційні пріоритети стратегії інноваційно-інвестиційного розвитку.

Розвиток транспортної галузі та її головної ланки – залізничного транспорту є важливим фактором процесу формування сукупного економічного потенціалу країни, конкурентоспроможності національної економіки у сфері як транспортного обслуговування, так і у сфері виробництва товарів та різноманітних послуг виробничого та невиробничого характеру.

Висновки та пропозиції. Технологічне відставання залізничного транспорту зумовлено відсутністю дієвих механізмів інноваційного оновлення основних засобів залізниць, недосконалістю нормативно-правових механізмів, які не сприяють поліпшенню інвестиційного клімату в галузі, залученню коштів вітчизняних та іноземних інвесторів у розвиток рухомого складу та об'єктів транспортної інфраструктури.

Для інноваційного оновлення залізничного транспорту, підвищення конкурентоспроможності залізниць на ринку транспортних послуг необхідно розробити та реалізувати стратегію інноваційно-інвестиційного розвитку, в межах якої повинні бути визначені інноваційні пріоритети розвитку галузі, заходи щодо підтримки вітчизняної науки, активізації наукових досліджень та розробок, а також визначені джерела інвестиційної підтримки інноваційних зрушень у сфері транспортних технологій.

Технологічне переоснащення залізниць має здійснюватися на базі вітчизняних наукових розробок, для чого необхідно створити належні умови роботи та відповідне фінансування фундаментальних та прикладних досліджень, що суттєво підвищить науково-інноваційний потенціал галузі та її технологічну безпеку.

Список використаних джерел

1. *Ільчук В. П.* Інноваційно-інвестиційні системи залізничного транспорту: становлення та розвиток / В. П. Ільчук ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Сича Є.М. – К. : Логос, 2004. – 381 с.
2. *Михайловська О. В.* Модель інвестиційної привабливості спеціальних економічних утворень / О. В. Михайловська // Економіст. – 2004. – № 8. – С. 60–63.
3. *Сидоренко І. В.* Фактори та резерви модернізації виробничої інфраструктури регіону / І. В. Сидоренко // Економіка. Фінанси. Право. – 2015. – № 5. – С. 17–20.
4. *Сич Є. М.* Інноваційно-інвестиційний розвиток залізничного транспорту / Є. М. Сич, В. П. Ільчук. – К. : Логос, 2002. – 256 с.
5. *Сич Є. М.* Інноваційно-інвестиційні комплекси транспортної галузі: методологія формування та розвитку / Є. М. Сич, В. П. Ільчук. – К. : Логос, 2006. – 264 с.

ГАЛУЗЕВИЙ АСПЕКТ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

6. Тимохін О. М. Стимулювання інноваційного процесу на підприємствах / О. М. Тимохін, К. М. Бровко // Фінанси України. – 2002. – № 10. – С. 53–55.

7. Sydorenko I. Sources and schemes of modernization of industrial infrastructure in the region / I. Sydorenko // *Wirtschaft und Management: Probleme der wissenschaft und praxis: Sammelwerk der wissenschaftlichen Artikel*. Vol. 1 – Verlag SWG imex GmbH, Nurnberg, Deutschland, 2014. – PP. 316–322.

References

1. Ilchuk, V.P., Sych, Ye.M. (ed.) (2004). *Innovatsiino-investytsiini systemy zaliznychnoho transportu: stanovlennya ta rozvytok [Innovation and investment of railway transport: the establishment and development]*. Kiev: Logos (in Ukraine).

2. Mykhaylovska, O.V. (2004). Model investytsiinoi pryvablyvosti spetsialnykh ekonomichnykh utvoren [The model of investment attractiveness of special economic formations]. *Ekonomist – Economist*, no. 8, pp. 60–63 (in Ukraine).

3. Sydorenko, I. V. (2015). Faktory ta rezervy modernizatsiyi vyrobnychoyi infrastruktury rehionu [Factors and reserves the modernization of production infrastructure in the region]. *Ekonomika. Finansy. Pravo – Economy Finance Law*, no. 5, pp. 17–20 (in Ukraine).

4. Sych, E.M. & Ilchuk, V.P. (2002). *Innovatsiyno-investytsiynny rozvytok zaliznychnoho transport [Innovation and investment development of railway transport]*. Kiev: Logos (in Ukraine).

5. Sych, E.M. & Ilchuk, V.P. (2006). *Innovatsiyno-investytsiynni komplekсы transportnoyi haluzi: metodolohiya formuvannya ta rozvytku [innovative investment systems transport industry: methodology development and development]*. Kiev: Logos (in Ukraine).

6. Tymokhin, O.M. & Bravko, K.M. (2002). Stymulyuvannya innovatsiynoho protsesu na pidpryyemstvakh [Promoting innovation process in enterprises]. *Finansy Ukrainy – Finance Ukraine*, no. 10, pp. 53–55 (in Ukraine).

7. Sydorenko, I.V. (2014). Sources and schemes of modernization of industrial infrastructure in the region. *Wirtschaft und Management: Probleme der wissenschaft und praxis: Sammelwerk der wissenschaftlichen Artikel*. Vol. 1 – Verlag SWG imex GmbH, Nurnberg, Deutschland, pp. 316–322.

Ільчук Валерій Петрович – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14027, Україна).

Ільчук Валерій Петрович – доктор экономических наук, профессор, заведующий кафедры финансов, банковского дела и страхования, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14027, Украина).

Ilchuk Valerii – Doctor of Economics, Professor, Chief of Department of Finance, Banking and Insurance, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenka Str., 14027 Chernihiv, Ukraine).

E-mail: ivp5@ukr.net

Садчикова Ірина Володимирівна – кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансово-економічної безпеки, Чернігівський національний технологічний університет (вул. Шевченка, 95, м. Чернігів, 14027, Україна).

Садчикова Ирина Владимировна – кандидат экономических наук, доцент кафедры финансово-экономической безопасности, Черниговский национальный технологический университет (ул. Шевченко, 95, г. Чернигов, 14027, Украина).

Sadchykova Iryna – PhD in Economics, Associate Professor of Financial and Economic Security Department, Chernihiv National University of Technology (95 Shevchenka Str., 14027 Chernihiv, Ukraine).

E-mail: aspirant_chstu@ukr.net